VII. KORXONA VA TASHKILOTLAR DEMOGRAFIYASI

2022 - yil 1- iyul holatiga ko'ra
(fermer va dehqon xo'jaliklaridan tashqari)

Tadbirkorlik subyektlari iqtisodiyotni rivojlantirish, aholi bandligi va daromadlarini oshirishda muhim omildir. Ushbu soha vakillarini har tomonlama qo'llab-quvvatlash maqsadida, oxirgi yillarda Prezidentimizning ko'plab farmon va qarorlari qabul qilindi.

Jumladan, tadbirkorlik faoliyatini davlat ro'yxatidan o'tkazish, turli ruxsatnomalar olish va boshqa ko'plab xizmatlar tartib-qoidalari soddalashtirildi. Bu borada qulaylik yaratish uchun Davlat xizmatlari agentligi va uning joylardagi markazlari tashkil etildi. Tadbirkorlik subyektlarining huquqlari va qonuniy manfaatlarini himoya qilish bo'yicha vakil (Biznes-ombudsman) devoni tashkil qilindi.

Barcha hududlarda tadbirkorlar murojaatlarini qabul qilib, hal etishga ko'maklashadigan Bosh Vazir qabulxonalari tashkil etildi. Vazirlar Mahkamasi huzurida Tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishni qo'llab-quvvatlash davlat jamg'armasi faoliyati yo'lga qo'yildi. Tijorat banklari tomonidan tadbirkorlarga ajratilayotgan kreditlar hajmi oshdi.

Oxirgi yillarda hukumatimiz tomonidan tadbirkorlik subyektlarining faoliyatini yanada rivojlantirish va barqaror faoliyat ko'rsatishini ta'minlash maqsadida yaratib berilayotgan shart-sharoitlar va qulayliklar natijasida faoliyat ko'rsatayotgan hamda yangi tashkil etilayotgan korxona va tashkilotlar soni yildan-yilga sezilarli ravishda oshib bormoqda.

Korxona va tashkilotlar to'g'risidagi mazkur ma'lumotlar O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi Davlat xizmatlari agentligi ma'lumotlar bazasi asosida 2022- yil 1- iyul holatiga ko'ra (fermer va dehqon xo'jaliklarisiz) shakllantirildi.

Ro‘yxatdan o‘tgan korxona va tashkilotlar soni

(1-iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

Ro‘yxatdan o‘tgan korxonalar
28 957
114,5%

Faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar
26 775
112,7 %

Yangi tashkil etilgan korxonalar (2022- yil yanvar- iyun oylarida)
3 024
125,7 %

Viloyatimizda qulay ishbilarmonlik muhitini yaratish va tadbirkorlikni jadal rivojlantirish borasida qator ijobiy o‘zgarishlar amalga oshirilmoqda. O‘z o‘rnida, tadbirkorlik subyektlarini davlat ro‘yhatidan o‘tkazish va hisobga qo‘yish borasida ham qonunchilikda muhim qarorlar qabul qilinmoqda, davlat ro‘yhatidan o‘tkazish va hisobga qo‘yishni avtomatlashtirilgan tizimi bosqishma- bosqich ishlab chiqilib, amaliyotga tadbiq etilmoqda. Bu esa, aholi hamda xorijiy investorlarning o‘z shaxsiy bizneslarini yo‘lga qo‘yish va rivojlantirish uchun muhim omil bo‘lib xizmat qilmoqda.

Faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda va o‘tgan yilga nisbatan o‘sish sur’ati bilan)

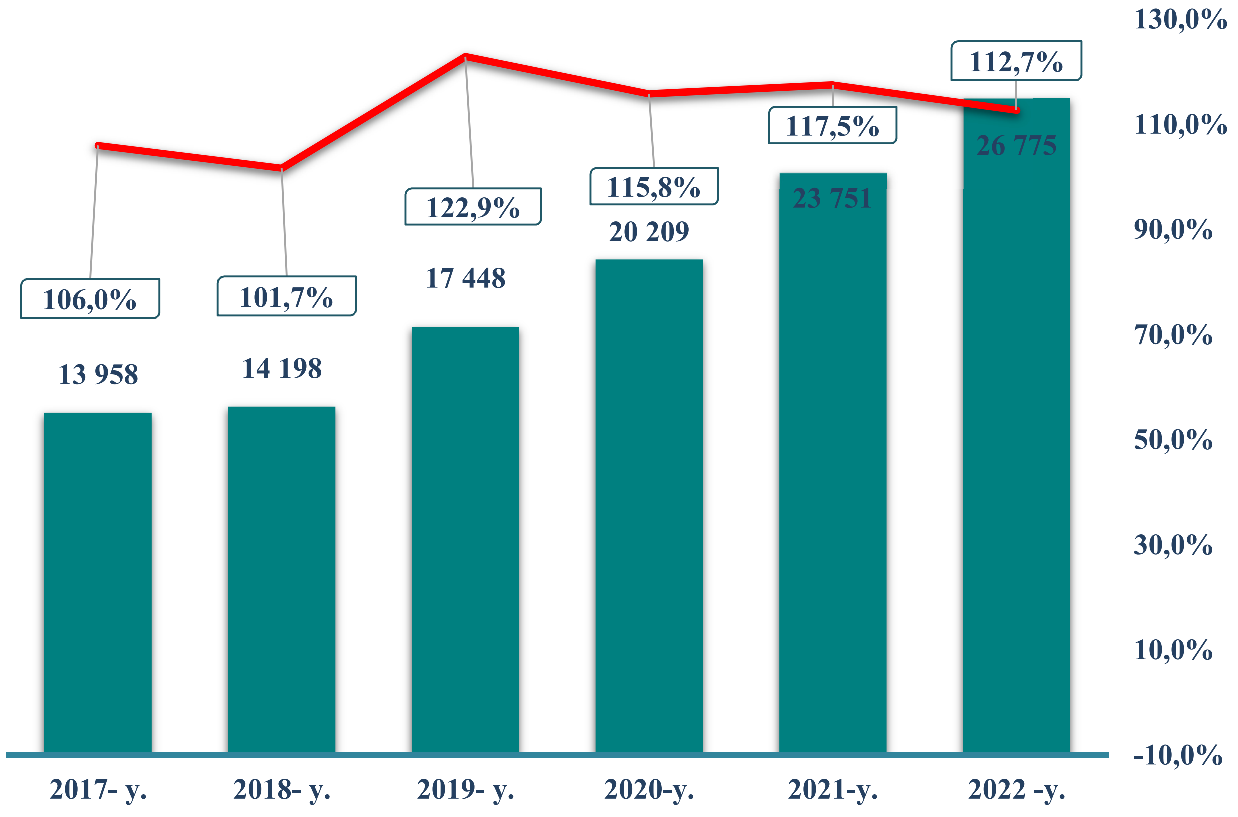

Faoliyat ko‘rsatayotgan tijorat korxonalari soni

(tashkiliy-huquqiy shakli bo‘yicha
2022- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

12 612

Mas’uliyati cheklangan jamiyat

5 121

Oilaviy korxona

97

Unitar korxona

5 607

Xususiy korxona

29

Aksiyadorlik jamiyati

200

Boshqa korxonalar

Faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha 1- iyul holatiga ko‘ra , birlikda)

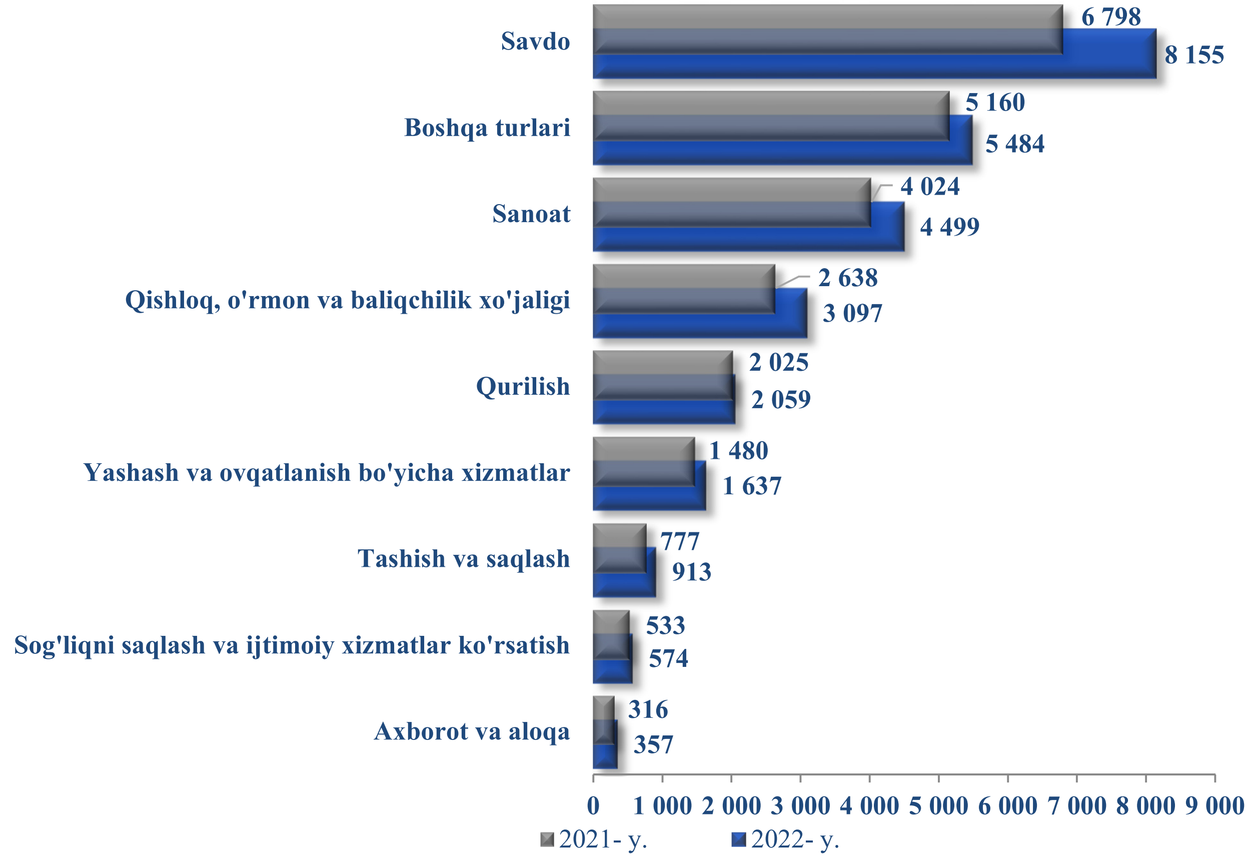

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar soni

(iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha, yanvar-iyun oylarida, birlikda)

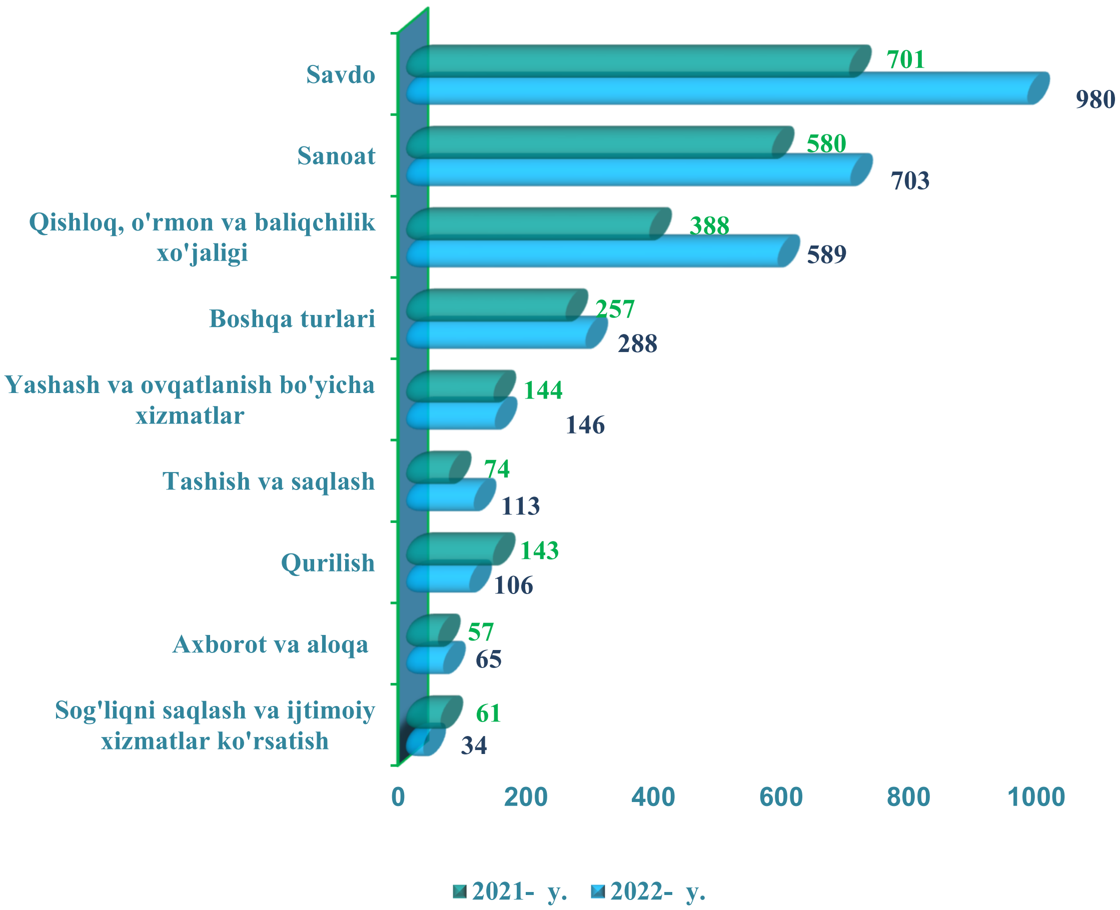

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar soni

(2022- yil yanvar-iyun oylarida, birlikda)

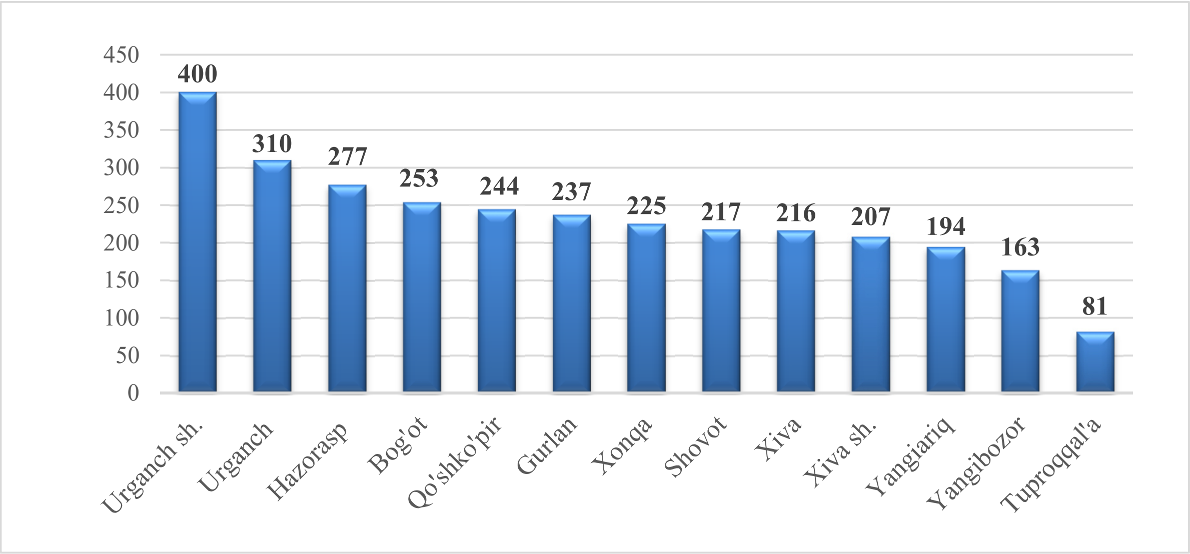

Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar

(1- iyul holatiga ko‘ra,birlikda)

Jami faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 17,4 foizga oshdi

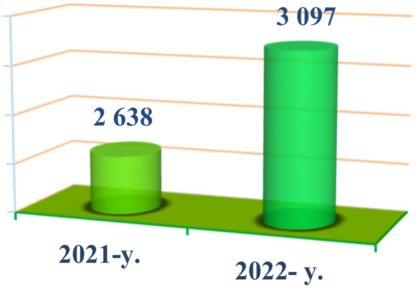

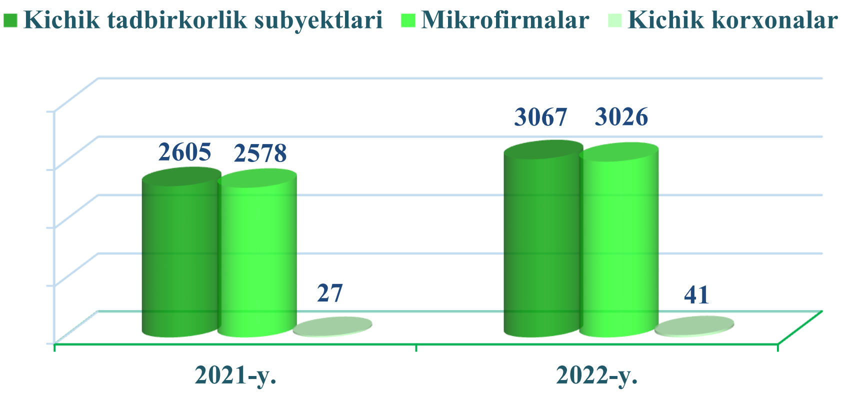

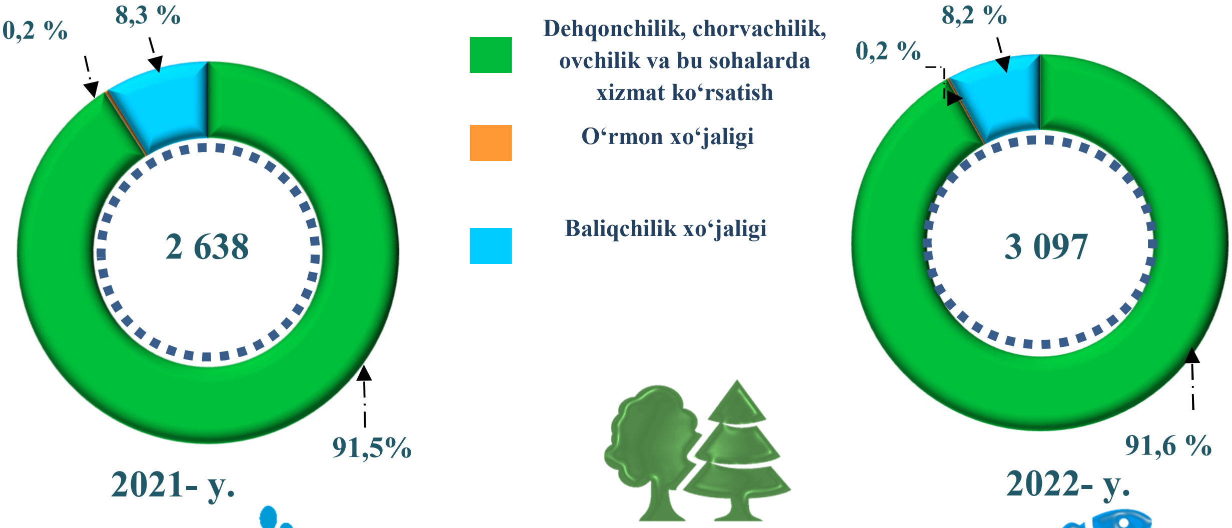

2021- y. **2022- y.**

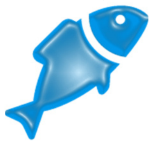

Sanoat yoʻnalishida faoliyat koʻrsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(1- iyul holatiga ko'ra, birlikda)

Jami faoliyat koʻrsatayotgan sanoat korxona va tashkilotlarning umumiy soni oʻtgan yilning shu davriga nisbatan 11,8 foizga oshdi

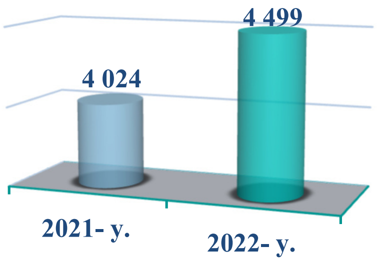

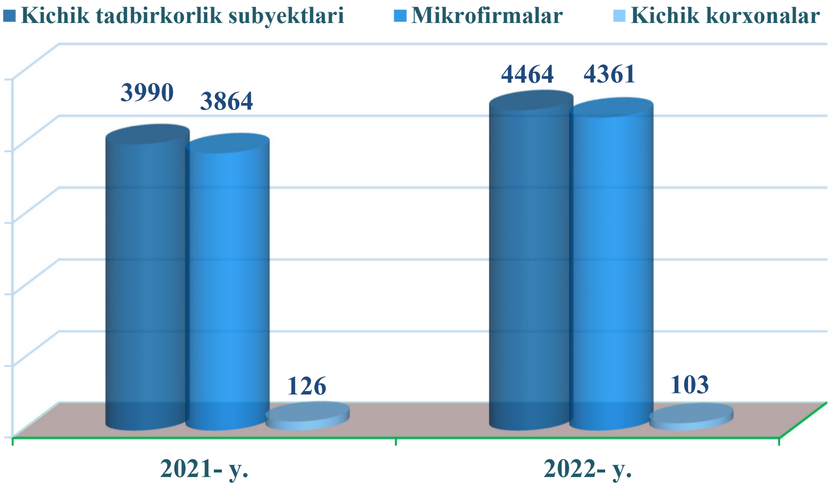

20

Tog'-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash

4 401

Ishlab chiqarish sanoati

19

Elektr,gaz,bug' bilan ta'minlash va xavoni konditsiyalash

59

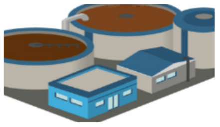

Suv bilan ta'minlash, kanalizatsiya tizimi,chiqindilarni yig'ish va utilizatsiya qilish

2022- yil 1- iyul holatiga koʻra, sanoat korxonalari va tashkilotlari soni 4 499 tani tashkil etib, oʻtgan yilning mos davriga nisbatan 11,8 foizga oshdi.

Jami sanoat korxonalari va tashkilotlari koʻpayishining (oʻtgan yilning mos davriga nisbatan) asosiy omili ishlab chiqarish (qayta ishlash) sanoatida – 11,8 foizga (jami sanoatdagi ulishi 97,8 foiz), togʻ- kon sanoati va ochiq konlarni ishlash sanoatida – 11,1 foizga (jami sanoatdagi ulishi 0,5 foiz), suv bilan ta’minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yigʻish va utilizatsiya qilish sanoatida – 22,9 foizga (jami sanoatdagi ulushi 1,3 foiz) oshishidir. Elektr, gaz, bugʻ bilan ta’minlash va havoni konditsiyalash sanoatida – 9,5 foizga (jami sanoatdagi ulishi 0,4 foiz) kamayishidir.

Qurilish faoliyati bilan shug'ullanayotgan korxona va tashkilotlar soni

(1- iyul holatiga ko'ra,birlikda)

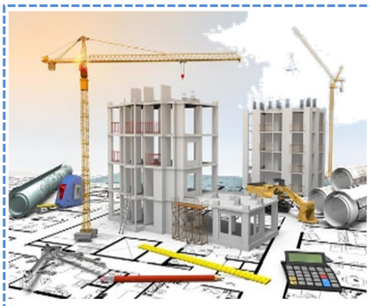

Jami faoliyat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o'tgan yilning shu davriga nisbatan 1,7 foizga oshdi

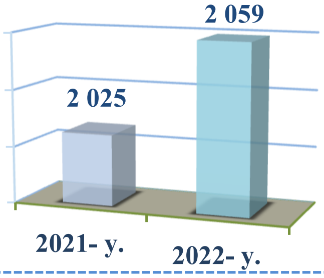

Kichik tadbirkorlik subyektlari

1,2 foizga oshdi

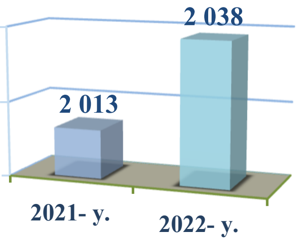

Mikrofirmalar

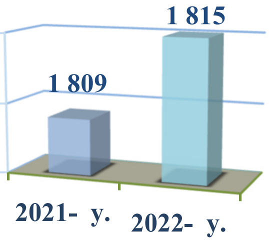

Kichik korxonalar

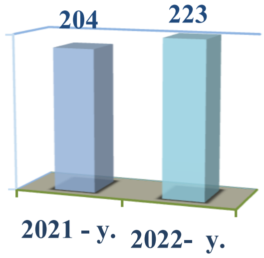

Mas'uliyati cheklangan jamiyatlar

4,8 foizga oshdi

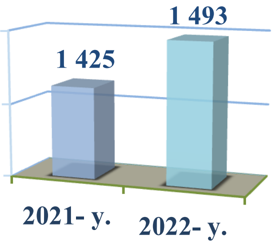

Oilaviy korxonalar

5,9 foizga oshdi

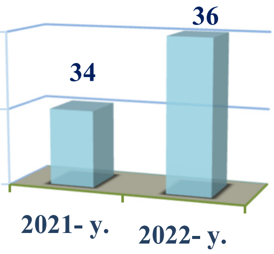

Faoliyat ko'rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni

O'tgan yilga nisbatan 14,8 foizga kamaydi

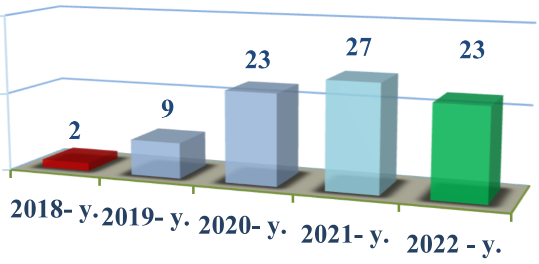

Xusisiy korxonalar

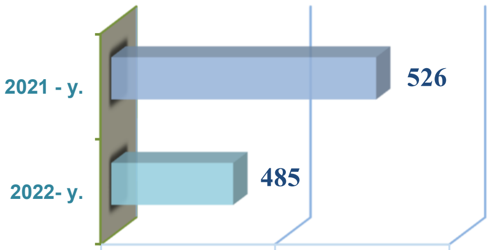

O'tgan yilga nisbatan 7,8 foizga kamaydii

Savdo sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

Jami faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 20,0 foizga oshdi

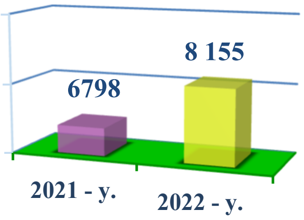

Kichik tadbirkorlik subyektlari soni

20,0 foizga oshdi

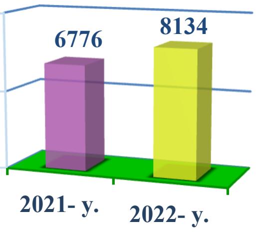

Mikrofirmalar

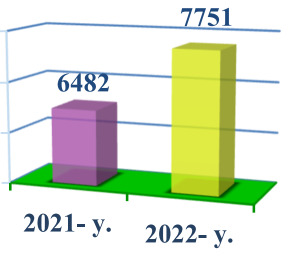

Kichik korxonalar

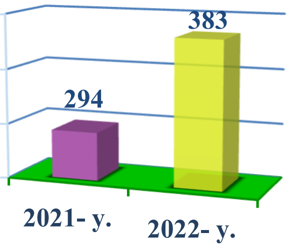

Ma’suliyati cheklangan jamiyatlar

20,4 foizga oshdi

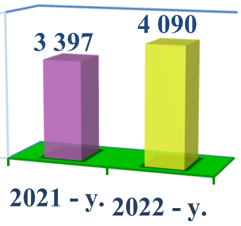

Oilaviy korxonalar

45,2 foizga oshdi

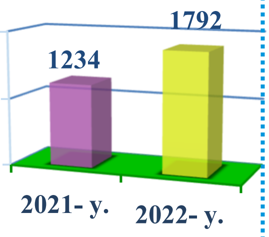

Faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni

O‘tgan yilga nisbatan 2,4 foizga kamaydi

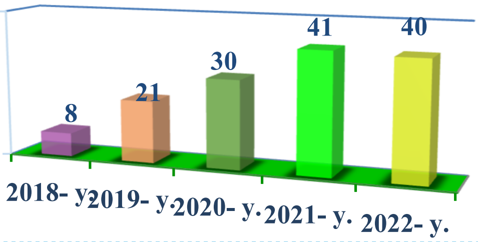

Xususiy korxonalar

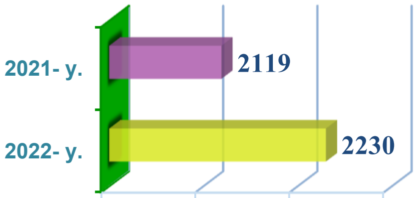

5,2 foizga oshdi

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

Jami faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 7,7 foizga oshdi

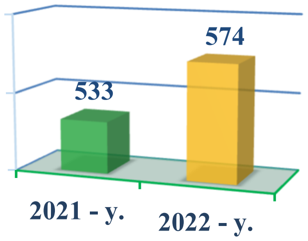

Kichik tadbirkorlik subyektlari soni

10,9
foizga
oshdi

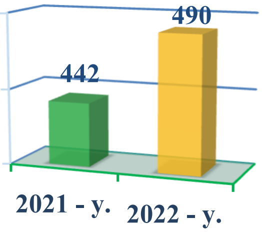

Mikrofirmalar

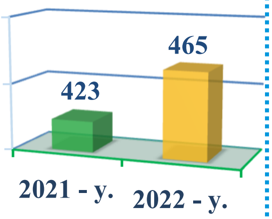

Kichik korxonalar

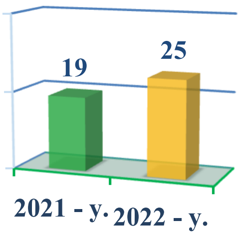

Mas’uliyati cheklangan jamiyatlar

15,5
foizga
oshdi

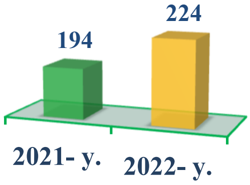

Oilaviy korxonalar

28,9
foizga
oshdi

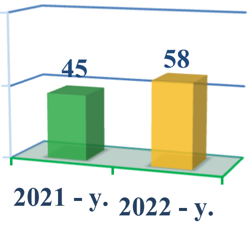

Faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni

O‘tgan yilning shu davriga nisbatan 28,6 foizga oshdi

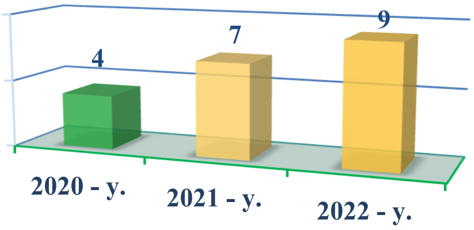

Xususiy korxonalar

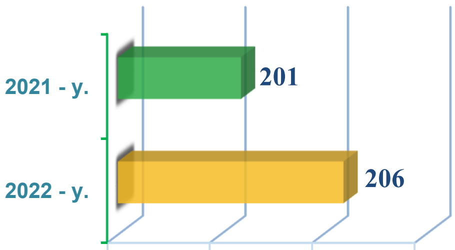

2,5
foizga oshdi

Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(2022- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

- **Sog'liqni saqlash sohasidagi faoliyat**

539

- **Yashash uchun joy bilan ta'minlangan holda parvarishlash**

25

- **Yashash uchun joy bilan ta'minlanmagan holda ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish**

10

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(2022 - yil 1 - iyul holatiga ko’ra, birlikda)

250 ta yashash bo'yicha xizmatlar

1 387 ta Oziq-ovqat mahsulotlari va ichimliklar yetkazish bo'yicha xizmatlar

2022 - yil 1 - iyul holatiga ko‘ra, yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasidagi korxona va tashkilotlar soni 1 637 tani tashkil etib, o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 10,6 foizga oshdi.

Jami yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasidagi korxona va tashkilotlarning soni ko‘payishining asosiy omili – oziq - ovqat va ichimliklar yetkazish bo‘yicha xizmatlarning – 10,6 foizga (jami yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasidagi ulishi 84,7 foiz), yashash bo‘yicha xizmatlarning 10,6 foizga (jami yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasidagi ulishi 15,3 foiz) o‘sishidir.

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(1 - iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

Jami faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 10,6 foizga oshdi

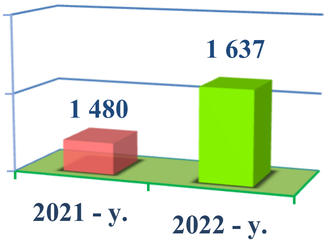

Kichik tadbirkorlik subyektlari soni

10,7 foizga oshdi

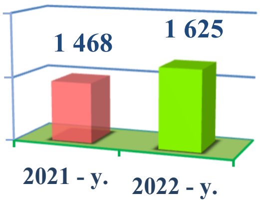

Mikrofirmalar

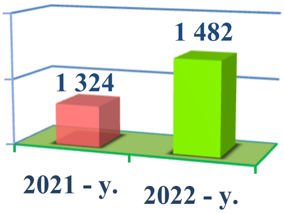

Kichik korxonalar

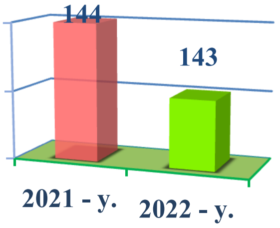

Mas’uliyati cheklangan jamiyatlar

29,2 foizga oshdi

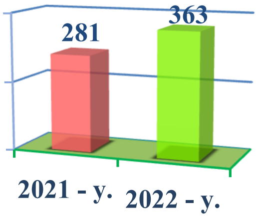

Oilaviy korxonalar

9,7 foizga oshdi

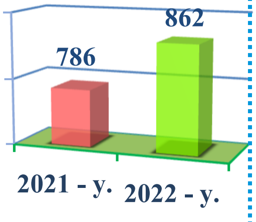

Faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni

O‘tgan yilga nisbatan 22,2 foizga oshdi

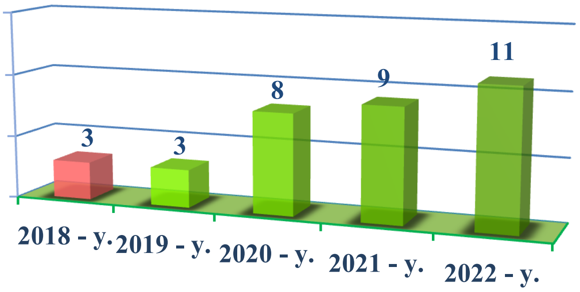

Xususiy korxonalar

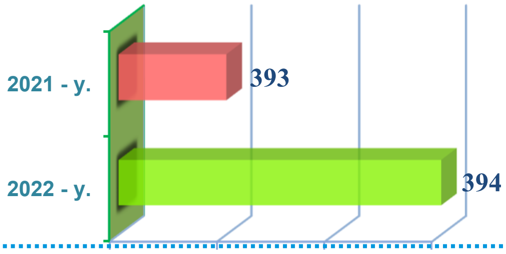

0,3 foizga oshdi

Axborot va aloqa sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

Jami faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 13,0 foizga oshdi

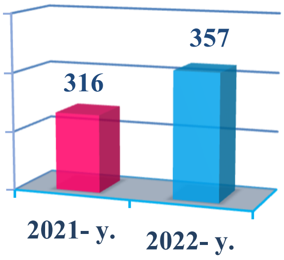

Kichik tadbirkorlik subyektlari soni

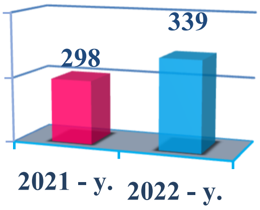

Mikrofirmalar

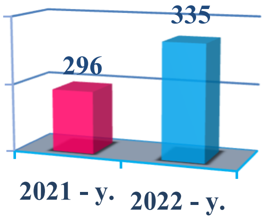

Kichik korxonalar

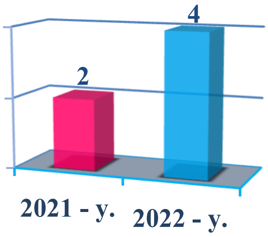

Mas’uliyati cheklangan jamiyatlar

30,1 foizga oshdi

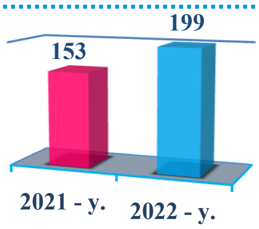

Oilaviy korxonalar

20,7 foizga oshdi

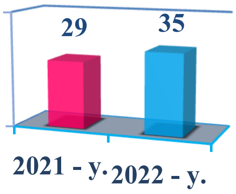

Faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni

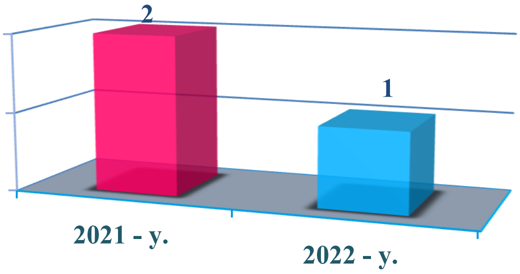

Xususiy korxonalar

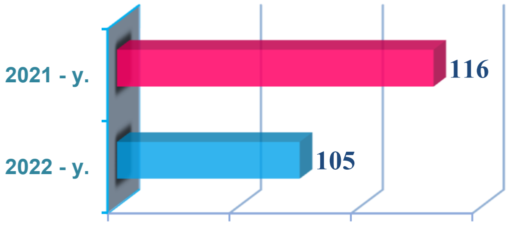

9,5 foizga kamaydi

Tashish va saqlash sohasida faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar soni

(1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

Jami faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy soni o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 17,5 foizga oshdi

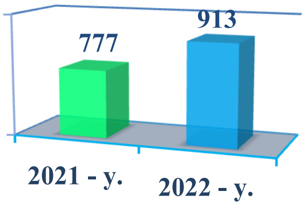

Kichik tadbirkorlik subyektlari soni

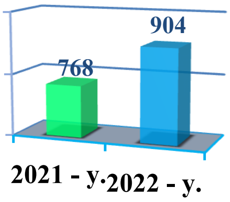

Mikrofirmalar

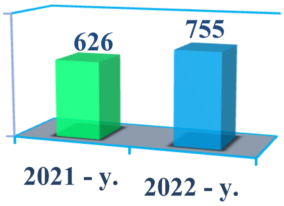

Kichik korxonalar

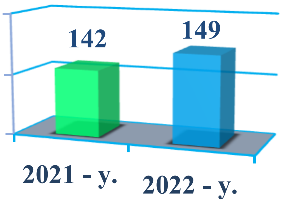

Mas’uliyati cheklangan jamiyatlar

18,7 foizga oshdi

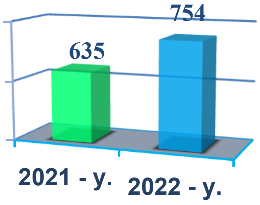

Oilaviy korxonalar

33,3 foizga oshdi

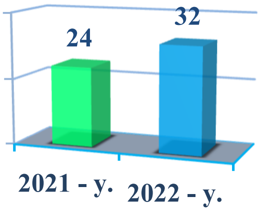

Faoliyat ko‘rsatayotgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar

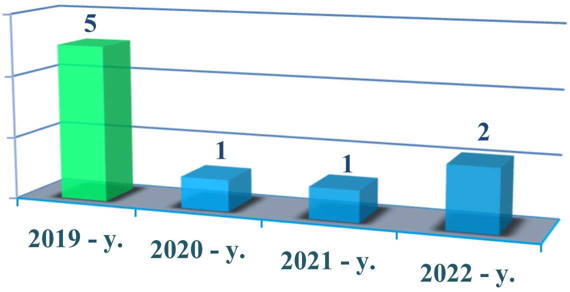

Xususiy korxonalar

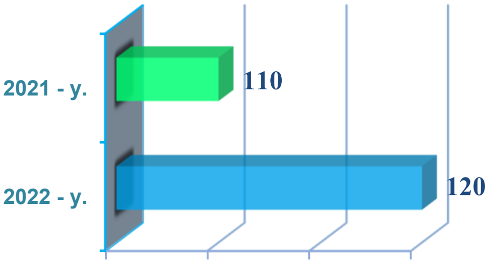

Kichik tadbirkorlik subyektlari soni

(2022- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

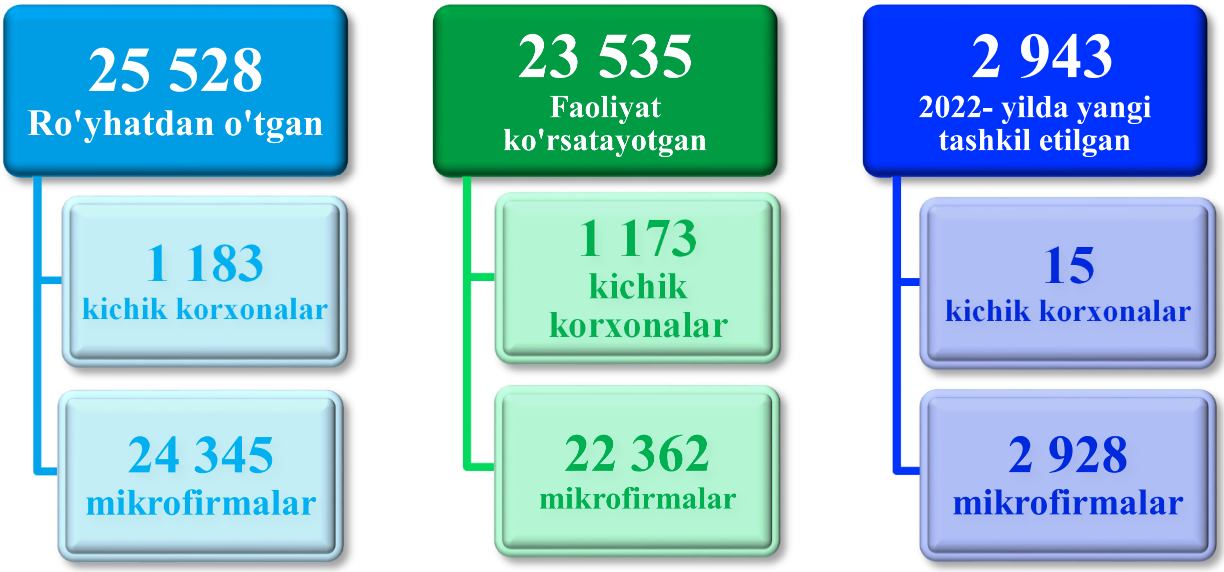

Faoliyat ko‘rsatayotgan kichik korxona va mikrofirmalar soni

(iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

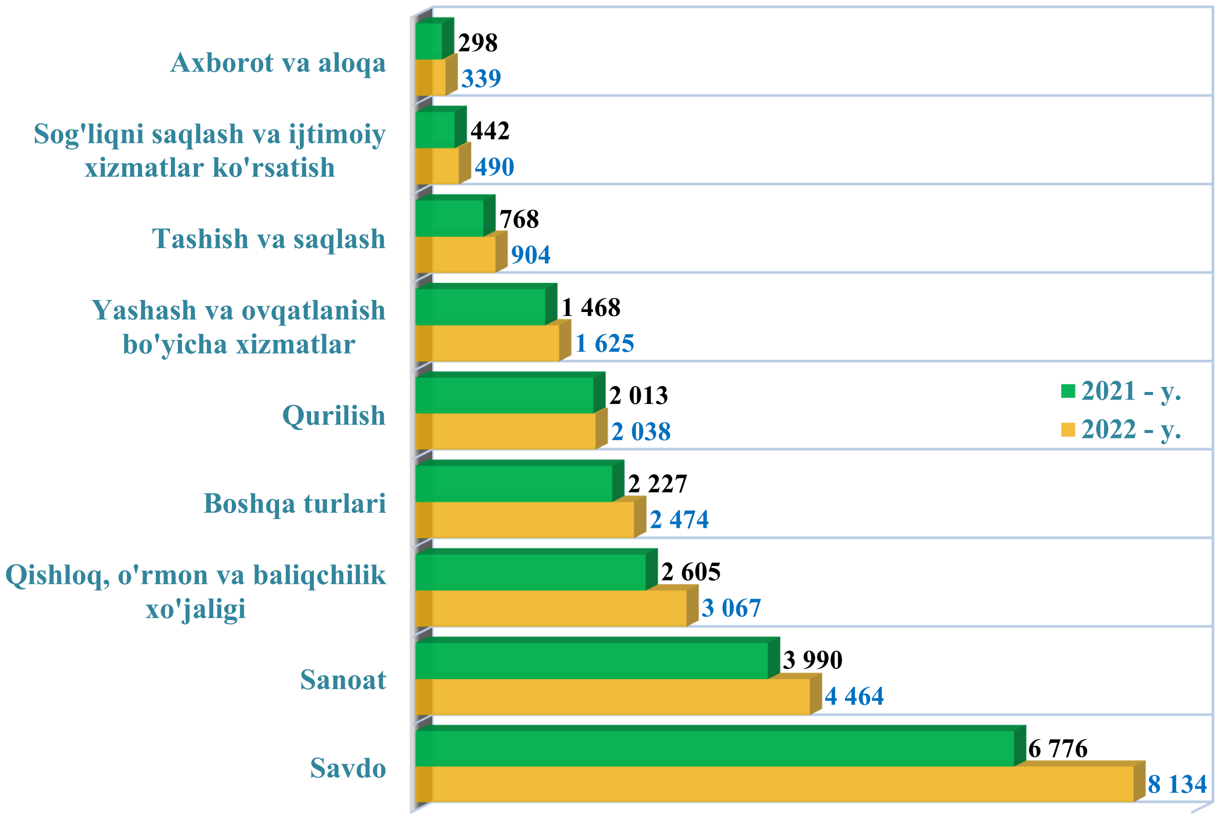

Oilaviy korxonalar soni

(2022- yil 1- iyul holatiga ko'ra, birlikda)

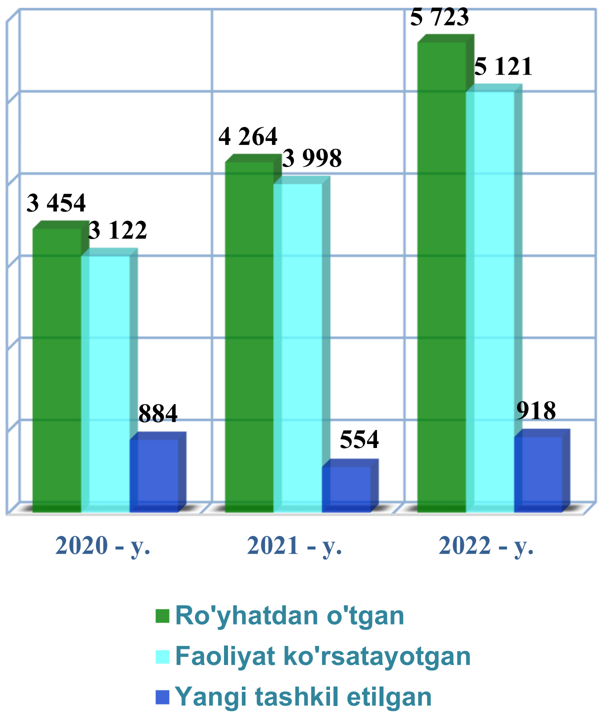

Tashkiliy - huquqiy shakli bo'yicha ro'yhatdan o'tgan oliaviy korxonalar soni 2022 - yilning 1- iyul holatiga ko'ra, 5 723 tani tashkil etib, bu ko'rsatkich o'tgan yilning shu davriga nisbatan 1 459 taga yoki 34,2 foizga oshganligini ko'rish mumkin.

Faoliyat ko'rsatayotgan oilaviy korxonalar soni 5 121 tani tashkil etib, bu ko'rsatkich o'tgan yilning shu davriga nisbatan 1 123 taga yoki 28,1 foizga oshganligini ko'rish mumkin.

2022– yilning yanvar-iyun oylarida yangi tashkil etilgan oilaviy korxonalar soni 918 tani tashkil etib, bu ko'rsatkich o'tgan yilning shu davriga nisbatan 364 taga yoki 65,7 foizga oshganligini ko'rish mumkin.

Mas'uliyati cheklangan jamiyatlar soni

(1- iyul holatiga ko'ra, birlikda)

Tashkiliy huquqiy shakli bo'yicha ro'yhatdan o'tgan mas'uliyati cheklangan jamiyatlar soni 2022- yilning 1- iyul holatiga ko'ra 13 551 tani tashkil etib, bu ko'rsatkich o'tgan yilning shu davriga nisbatan 2 017 taga yoki 17,5 foizga oshganligini ko'rish mumkin.

Faoliyat ko'rsatayotgan mas'uliyati cheklangan jamiyatlar soni 12 612 tani tashkil etib, bu ko'rsatkich o'tgan yilning shu davriga nisbatan 1 775 taga yoki 16,4 foizga oshganligini ko'rish mumkin.

2022- yilning yanvar - iyun oylarida yangi tashkil etilgan mas'uliyati cheklangan jamiyatlar soni 1 667 tani tashkil etib, bu ko'rsatkich o'tgan yilning shu davriga nisbatan 240 taga yoki 16,8 foizga oshganligini ko'rish mumkin.

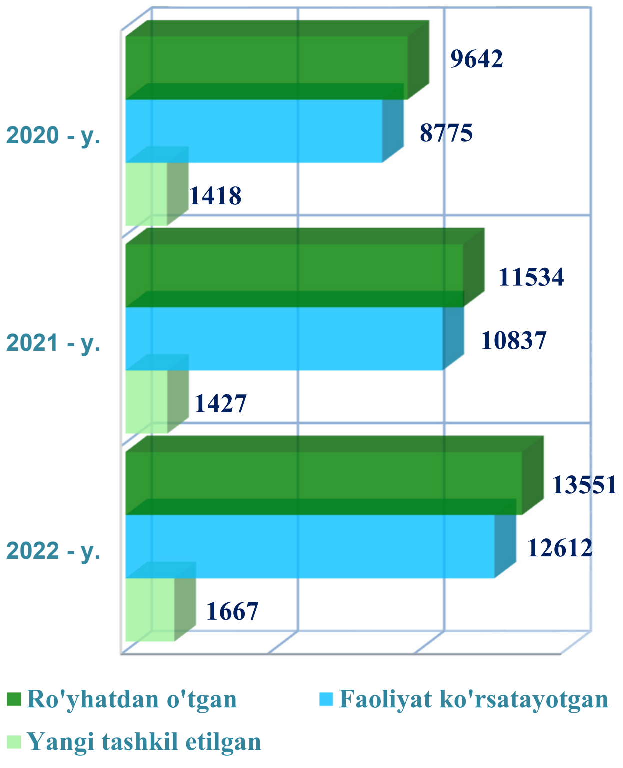

Xorijiy kapital ishtirokidagi korxona va tashkilotlar soni

(2022- yil 1- iyul holatiga ko'ra, birlikda)

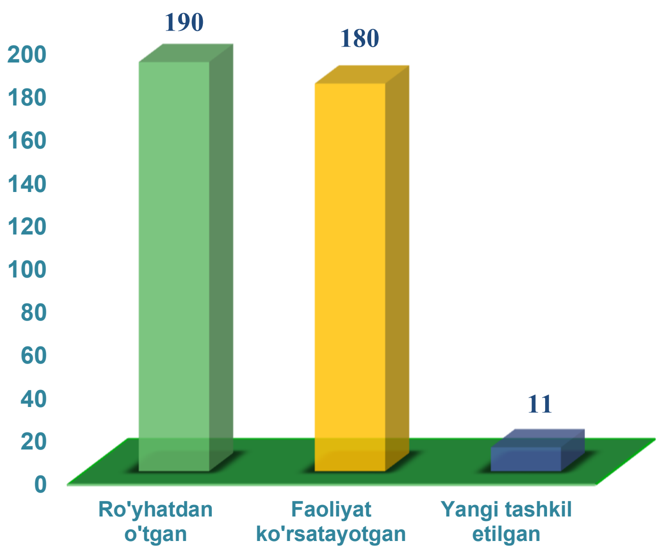

Ro'yhatdan o'tgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxona va tashkilotlar soni 2022– yil 1– iyul holatiga ko'ra, 190 tani tashkil etib, ulardan 180 tasi yoki 94,7 foizi faoliyat ko'rsatmoqda. Bu ko'rsatkich o'tgan yilning shu davriga nisbatan olib qaraganda 10 taga yoki 5,3 foizga oshganligini ko'rish mumkin.

2022- yilning yanvar - iyun oylarida viloyatimizda 11 ta xorijiy kapital ishtirokidagi korxona va tashkilot yangi tashkil etildi.

Yangi tashkil etilgan xorijiy kapital ishtirokidagi korxonalar soni

(iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha 2022 – yil 1 - iyul holatiga ko'ra, birlikda)

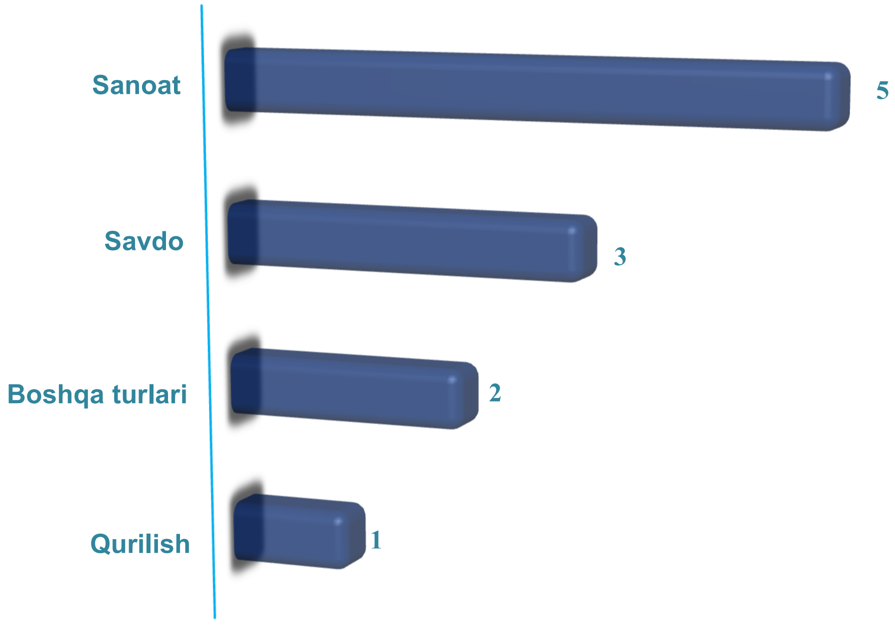

2022 - y.

Xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat ko'rsatayotgan korxonalarning davlatlar kesimidagi soni

(2022- yil 1- iyul holatiga ko'ra, birlikda)

	2021- yil	2022- yil
Jami	**190**	**180**
shu jumladan:		
Rossiya Federatsiyasi	48	43
Turkiya Respublikasi	46	50
Turkmaniston Respublikasi	28	26
Xitoy Xalq Respublikasi	15	13
Koreya Xalq Demokratik Respublikasi	9	10
Boshqa davlatlar	44	38

Tumanlar kesimida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar soni

(2022- yil 1- iyul holatiga ko'ra, birlikda)

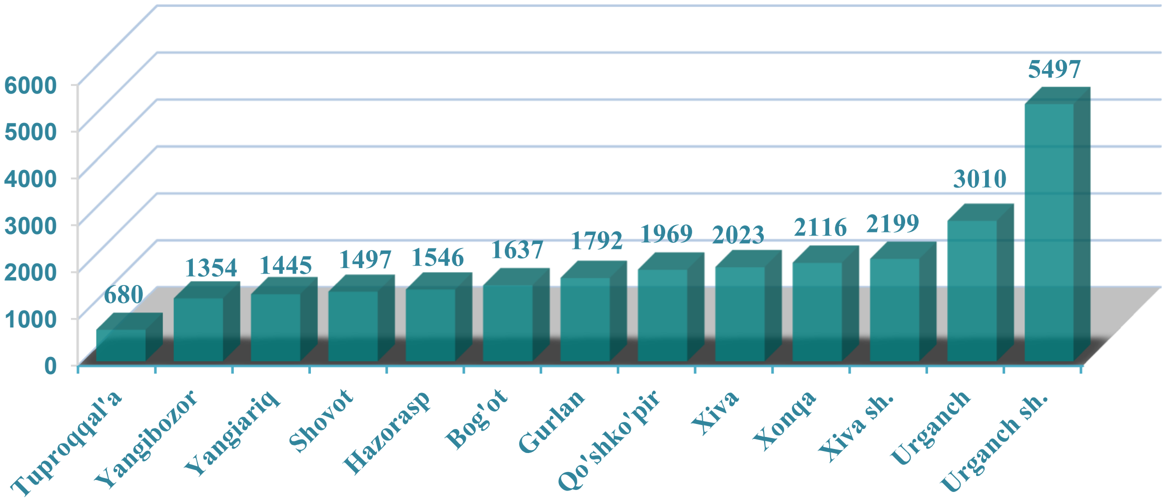

Tumanlar kesimida xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalar soni

(2022- yil 1- iyul holatiga ko‘ra, birlikda)

	Jami	shundan:	
		qo‘shma korxona	xorijiy korxona
Xorazm viloyati	**180**	**102**	**78**
Urganch sh.	66	38	28
Xiva sh.	17	11	6
tumanlar:			
Bog‘ot	5	3	2
Gurlan	7	5	2
Qo‘shko‘pir	6	4	2
Urganch	20	4	16
Hazorasp	5	2	3
Tuproqqal’a	8	3	5
Xonqa	8	5	3
Xiva	13	7	6
Shovot	8	7	1
Yangiariq	6	4	2
Yangibozor	11	9	2

Xorijiy kapital ishtirokidagi faoliyat ko‘rsatayotgan korxonalarning asosiy qismi Urganch shahrida – 66 tani (umumiy miqdoridagi ulushi 36,7 foiz), Urganch tumanida 20 tani (11,1 foiz), Xiva shahrida 17 tani (9,4 foiz), Xiva tumanida 13 tani (7,2 foiz), hamda Yangibozor tumanida 11 tani (6,1 foiz) tashkil etadi.

Statistik ko‘rsatkichlarga izohlar

Korxonalar va tashkilotlarning yagona davlat registri – axborot - ma’lumotnoma tusidagi, vaqti - vaqti bilan yangilab boriladigan ma’lumotlardan iborat bo‘lgan avtomatlashtirilgan tizim hisoblanadi hamda yagona klassifikatsiyalar tizimi asosida korxona va tashkilotlarning davlat hisobini va ularni identifikatsiyalashtirishni ta’minlaydi.

Ro‘yxatga olingan korxona va tashkilotlar – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda yuridik shaxslarning davlat reestrida mavjud bo‘lgan yuridik shaxslardir (faoliyati tugatilgan yuridik shaxslardan tashqari).

Faoliyat ko‘rsatayotgan korxona va tashkilotlar – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan hamda davlat statistika organlariga moliya - xo‘jalik faoliyatini amalga oshirmayotganligi yoki tugatish jarayonida ekanligi to‘g‘risidagi ma’lumot kelib tushmagan yuridik shaxslardir.

Yangi tashkil etilgan korxona va tashkilotlar – ro‘yxatdan o‘tkazish organlari tomonidan belgilangan tartibda, yuridik shaxslarning davlat reestriga yangidan kiritilgan yuridik shaxslardir.

Kichik korxona va mikrofirmalar – O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016- yil 24- avgustdagi “Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o‘tish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 275 - son qarorining 1 - ilovasiga muvofiq kichik tadbirkorlik subyektlariga ajratiladi.